

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sprijinul oferit de Comisia Europeană pentru această publicație nu constituie o interferență în conținutul acesteia, care reflectă exclusiv punctul de vedere al autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

STUDIU

ASIGURAREA ACCESULUI LA STUDII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

STUDIU: Asigurarea accesului la studii în învățământul superior din Republica Moldova

Autor: Nadejda VELIȘCO
dr.conf., expert HEREs

Chișinău 2018

Cuprins

- 1. Contextul national și european privind accesul și participarea la învățământul superior
- 2. Politici de asigurare a accesului în învățământul superior
- 3. Deschiderea sistemelor de admitere și dimensiunea socială
- 4. Suportul financiar și taxele în învățământul superior
- 5. Bune practici de îmbunătățire a procesului de recrutare a studenților și prevenire a retenției acestora

1. Contextul național și internațional privind accesul și participarea la învățământul superior

Accesul la studii superioare. Analiza statistică. Conform datelor Biroului Național de Statistică (BNS), rețeaua instituțiilor de învățământ superior este formată din **29 unități**, inclusiv **19 instituții de stat** și **10 – nestatale**. Majoritatea instituțiilor de învățământ superior își au sediul în municipiul Chișinău – 25 unități și câte 1 unitate – în municipiile Bălți și Comrat, orașele Cahul și Taraclia.

La începutul **anului de studii 2017/18**, numărul de studenți a fost de **65,5 mii** persoane (exclusiv străini), înregistrând o diminuare cu 9,2 mii (12,3%) comparativ cu anul de studii precedent. Numărul de studenți în instituțiile de stat a fost de 55,3 mii persoane, reprezentând 84,4% din totalul studenților. Comparativ cu anul de studii 2016/17 numărul de studenți s-a diminuat atât în instituțiile de stat (cu 6,8 mii persoane sau 10,9%), cât și în cele nestatale (cu 2,4 mii persoane sau 19,1%). Analiza distribuției pe sexe, indică o pondere mai mare a populației feminine (58,1%) față de cea masculină (41,9%).

În instituțiile de stat în învățământul cu frecvență își fac studiile de 2 ori mai mulți studenți decât în cel cu frecvență redusă, iar în cazul studenților cu finanțare din buget, majoritatea (93,4%) își fac studiile cu frecvență. În instituțiile nestatale ponderea studenților la cursurile cu frecvență este de 56,3%.

Tabelul 1. *Studenți în învățământul superior pe cicluri de studii și forme de proprietate, în anii de studii 2016/17– 2017/18*

	2016/17			2017/18		
	Total studenți	din care:		Total studenți	din care:	
		femei	în bază de contract		femei	în bază de contract
Total	74 726	42 828	48 854	<u>65 543</u>	38 054	42 283
cu frecvență	48 668	28 535	24 716	<u>42 577</u>	25 315	20 857
cu frecvență redusă	26 058	14 293	24 138	<u>22 966</u>	12 739	21 426
Instituții de stat	62 108	35 745	36 236	<u>55 341</u>	32 029	32 081
cu frecvență	41 510	24 180	17 558	<u>36 833</u>	21 715	15 113
cu frecvență redusă	20 598	11 565	18 678	<u>18 508</u>	10 314	16 968
Instituții nestatale	12 618	7 083	12 618	<u>10 202</u>	6 025	10 202
cu frecvență	7 158	4 355	7 158	5 744	3 600	5 744

cu frecvență redușă	5 460	2 728	5 460	4 458	2 425	4 458
---------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Numărul studenților care își fac studiile în instituțiile de stat în bază de contract s-a micșorat cu 4,1 mii persoane față de anul de studii 2016/17, în învățământul cu frecvență cu 2,4 mii persoane, iar în cel cu frecvență redusă – cu 1,7 mii. De asemenea, a scăzut și numărul studenților care își fac studiile cu finanțare din buget, cu 2,6 mii persoane. În același timp, ponderea studenților care își fac studiile în bază de contract în aceste instituții a rămas superioară ponderii studenților bugetari, respectiv 58,0% și 42,0%.

La fel, ca și în anul trecut de studii, în **2017/18** se atestă o descreștere esențială a numărului de studenți înscriși la studii superioare de licență (cu 7,5 mii persoane sau cu 13,2%), în special în cazul studenților în bază de contract din instituțiile de stat – cu 3,8 mii persoane sau cu 12,5%.

Tabelul 2. *Studenți în învățământul superior pe programe, în anii de studii 2016/17 – 2017/18*

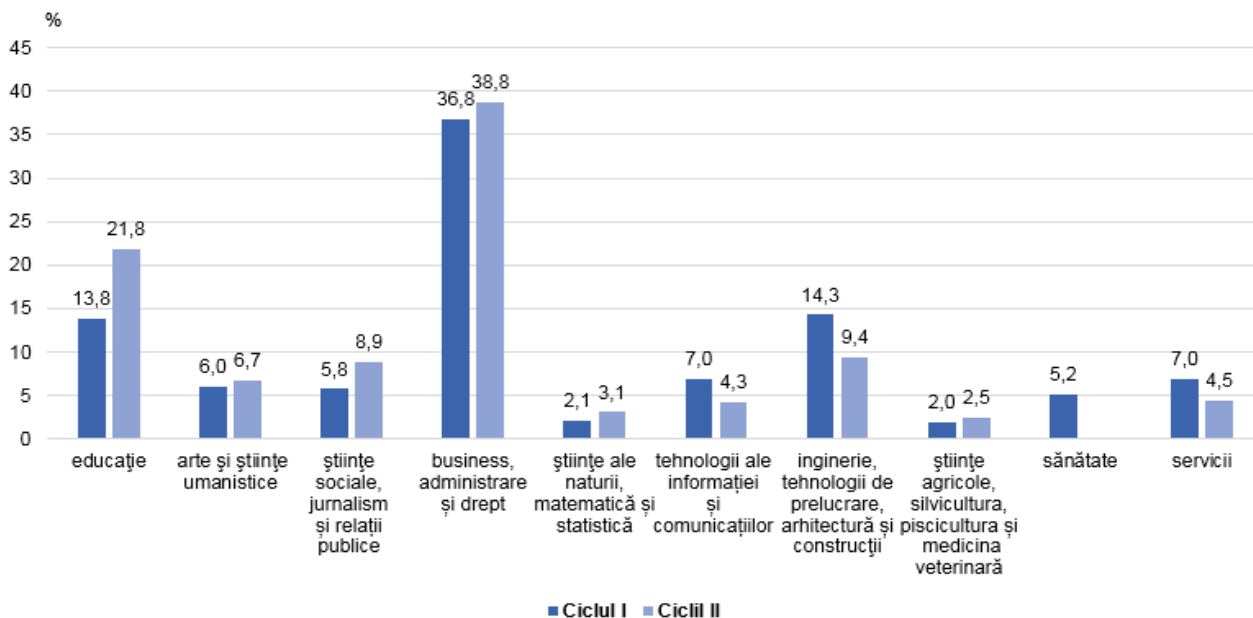
	2016/17				2017/18			
	Total studenți	din care în instituții			Total studenți	din care în instituții		
		nestatale	de stat			nestatale	de stat	
			total	buget			total	buget
Total	74 726	12 618	108	872	65 543	10 202	341	260
Studii superioare de licență (Ciclul I)	56 570	10 599	45 971	15 770	49 112	8 572	40 540	14 100
Studii superioare de master (Ciclul II)	13 639	1 994	11 645	7 165	12 074	1 616	10 458	6 282
Studii superioare integrate	4 517	25	4 492	2 937	4 357	14	4 343	2 878

Înmatricularea. În anul de studii 2017/18, în învățământul superior la Ciclul I au fost înmatriculate 13,3 mii persoane (în scădere cu 13,7% față de anul de studii precedent) și 5,6 mii persoane la Ciclul II (în scădere cu 16,4%), (vezi anexa Tabelul 2).

Din numărul total al persoanelor înmatriculate la Ciclul I, 75,4% au fost înmatriculate în baza studiilor liceale, iar 21,9% – în baza studiilor profesional tehnice postsecundare.

Domeniul business, administrare și drept au atras cel mai mare număr de studenți atât în învățământul superior de master (38,8%), precum și de licență (36,8%). Un alt domeniu preferat a fost domeniul educație, în proporție de 21,8% de studenții la master și 13,8% – la licență.

Figura 1. Studenți înmatriculați pe domenii fundamentale, în anul de studii 2017/18

Cele mai solicitate specialități sunt: drept (12,1% din total înmatriculați), business și administrare (8,1%), contabilitate (4,9%), finanțe și bănci (4,4%), marketing și logistică (3,5%), medicină (3,4%), pedagogie în învățământul primar (3,3%), tehnologia informației (2,9%).

În instituțiile de învățământ de stat au fost înmatriculate 11,6 mii persoane la Ciclul I (4,4 mii la buget și 7,2 mii în bază de contract) și 4,9 mii persoane la Ciclul II (2,9 mii la buget și 2,0 mii în bază de contract). Ponderea persoanelor înmatriculate cu finanțare bugetară este de 38,0% la Ciclul I, în timp ce la Ciclul II ponderea acestora este mai mare (59,5%). Comparativ cu anul de studii 2016/17 s-au înregistrat reduceri ale numărului de studenți înmatriculați atât în bază de contract (cu 8,1% la Ciclul I și 7,7% la Ciclul II), precum și la buget (cu 17,8% la Ciclul I și 21,1% la Ciclul II).

Numărul de studenți înmatriculați în sectorul nestatal la Ciclul I a fost de 1,7 mii persoane (cu 23,5% mai puțin față de anul de studii 2016/17) și 0,8 mii la Ciclul II (cu 17,6% mai puțin).

Cheltuielile pentru instituțiile de învățământ superior (terțiar) din Moldova reprezintă 3,0% din totalul cheltuielilor publice și puțin peste 1% din PIB. Această cotă este scăzută în comparație cu multe țări avansate, dar comparativ cu România, Slovenia și alte țări din Europa Centrală este relativ mare (Figura 2)

Figura 2

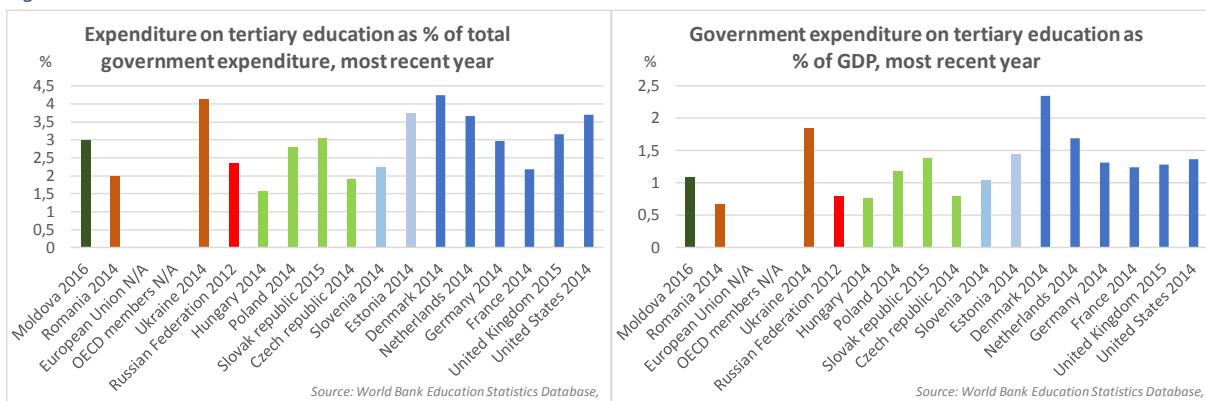
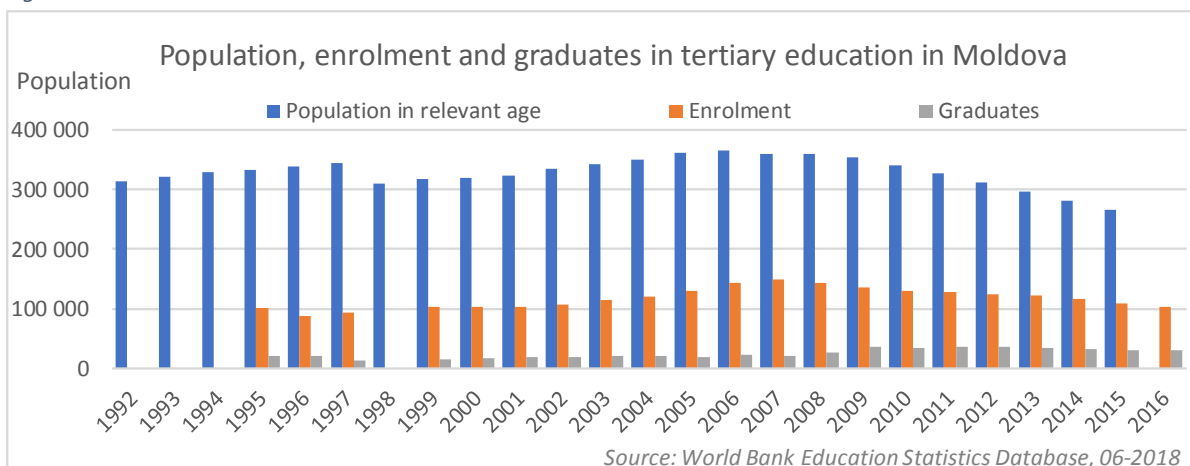

Figure 3

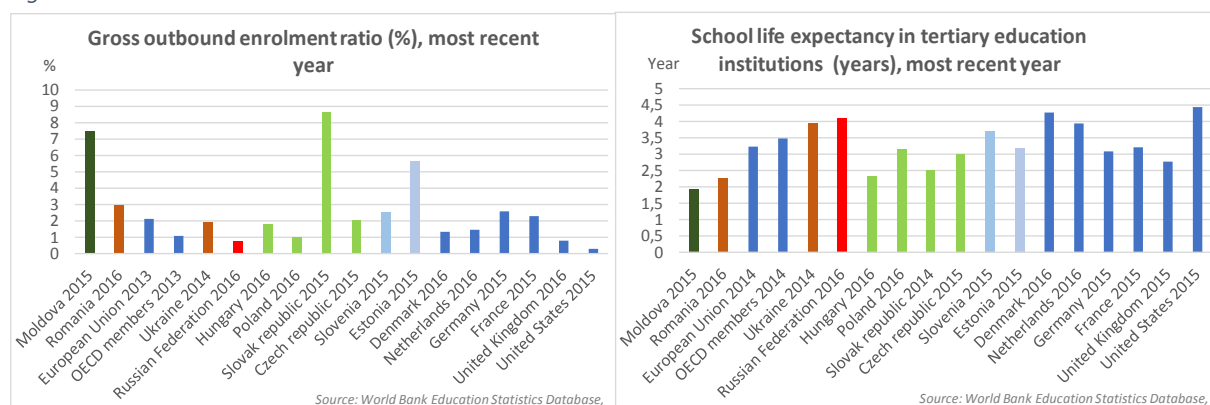

Constatăm în ultimii ani o cerere ridicată a studenților moldoveni pentru studiile universitare străine, care poate fi explicată prin cota ridicată a rudelor lor care lucrează în străinătate, utilizarea programelor de sprijin extern, existența taxelor de școlarizare în universitățile din țara de origine și barierele limitate reduse în țările care vorbesc limba română și rusă.

În același timp, speranța de viață școlară în învățământul terțiar din Moldova este sub media UE și OCDE (Figura 4), ceea ce ar putea indica plecarea prematură din universitățile din țara de origine, de exemplu, în scopul continuării studiilor în străinătate.

Figure 4. A comparable gross outbound enrolment ratio exists only in Slovakia.

Figure 4

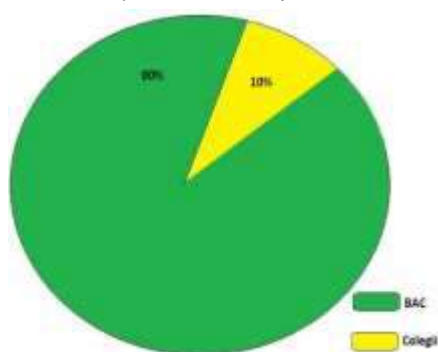

2. Politici de asigurare a accesului în învățământul superior

Admiterea. Sesiunea de admitere se desfășoară în conformitate cu *Regulamentul-cadru privind organizarea admiterii în Ciclul I – studii superioare de licență*, aprobat de MECC, precum și în baza *Regulamentului cu privire la organizarea studiilor superioare de master, ciclul II*, aprobat de Guvern (2,4).

În anul de studii 2018-2019 fiecare universitate și-a stabilit termenele de depunere a actelor și metodologia proprie de admitere.

În procesul de depunere a actelor de studii, **90 la sută din locurile bugetare** la ciclul I – licență sunt destinate deținătorilor diplomelor de *Bacalaureat* sau a altui act echivalent, și, respectiv, **10%** - deținătorilor diplomelor de *studii profesionale(colegii)*.

Anual, în sesiunea de admitere sunt alocate **15 la sută (cca 750 de locuri)** din numărul total de locuri bugetare pentru categoriile **defavorizate**: copiii rămași fără ocrotire părintească; copiii cu grad de dizabilitate sever sau accentuat, care le permite urmarea studiilor și practicarea profesiei în specialitatea aleasă; copiii cu ambii părinți cu grad de dizabilitate etc.

Totodată, se face alocarea de locuri bugetare pentru candidații din **raioanele de est** și pentru studenții străini, în baza acordurilor internaționale (1).

Studiile sunt organizate în limba română, dar și alte limbi precum limba rusă, limba engleză, limba franceză etc.

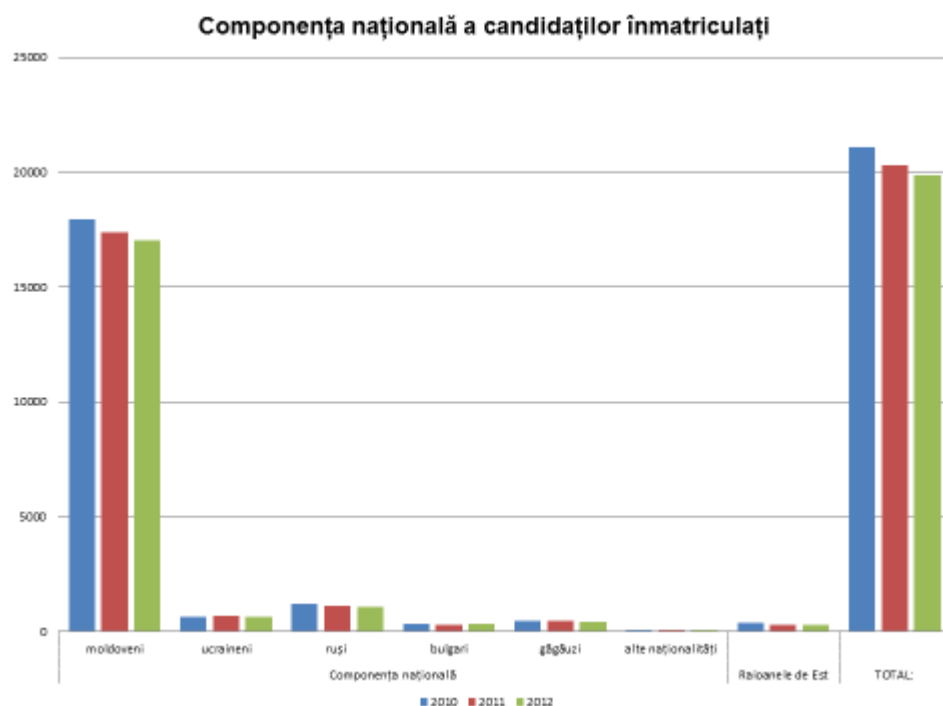
Candidații au dreptul să se înscrie la concursul de admitere în ciclul I – studii superioare de licență concomitent la mai multe specialități din diverse domenii de formare profesională, la una sau mai multe instituții de învățământ superior, dar sunt înmatriculați la o singură specialitate în cadrul unei singure instituții de învățământ superior, din cele pentru care au optat.

Candidații care au obținut performanțe recunoscute la concursuri internaționale sau naționale au dreptul să fie înmatriculați în afara concursului, în limita locurilor prevăzute în planul de înmatriculare cu finanțare bugetară.

Studiile la programele de licență și master sunt organizate la frecvență și frecvență redusă.

Limita de vârstă la admiterea în învățământul superior a fost anulată. Componenta națională a înmatriculărilor pe parcursul ultimilor ani este :

Figura 5.

Înlesniri la admitere la specialitățile din domeniul Științe ale educației. Candidații la admitere pentru locurile cu finanțare bugetară la domeniul Științe ale Educației, sunt în primul rând înmatriculați în baza recomandării la studii eliberate de organele locale de specialitate în domeniul învățământului/Consiliile rationale/municipale, dar și candidații care provin din familii de pedagogi.

Odată înmatriculați aceștia beneficiază de:

- Bursă majorată (cu 20% mai mare la anul I și respectiv cu 40% mai mare în anul absolvirii);
- Cămin pe toată perioada de studiu;

- Stagii de practică în cadrul instituțiilor publice (e benefic că practica se realizează în cadrul instituției de învățământ unde absolventul va fi repartizat la muncă);
- Angajare obligatorie în câmpul muncii în sectorul public.

Calitatea studiilor. Odată cu aprobarea Codului educației, MECC a elaborat și perfecționat un șir de acte normative în domeniu, axate pe îmbunătățirea **accesului** la studii, **relevanța** studiilor și **calitatea** acestora. Astfel:

- A fost aprobat un nou ***Nomenclator al domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior*** (7) pentru compatibilizarea cu standardele europene. În același timp, MECC este preocupat de recunoașterea diplomelor moldovenești în toate statele europene. Și avem recunoaștere automată a actelor de studii naționale de către mai multe state.
- A fost aprobat pentru prima dată în țară **Cadrul Național al Calificărilor** al Republicii Moldova (8), care va permite recunoașterea calificărilor în spațiul european, precum și va deschide sistemul universitar mediului economic și social, beneficiarilor.
- Pentru asigurarea tinerilor cu un loc de muncă mai bine remunerat, respectiv, de a deveni mai competitivi în fața angajatorilor, noile planuri de învățământ prevăd obligatoriu **un curs de limbă străină cu aplicare în domeniul de formare profesională, un curs de tehnologii de comunicare informațională**, au fost introduse subiecte ce țin de **educația antreprenorială etc.**
- Totodată, pentru o mai bună formare profesională a cadrelor tinere conform cerințelor pieței muncii, a fost **majorat numărul de credite de studiu pentru stagiile de practică**, precum și pentru **disciplinele de specialitate**, studentul poate alege singur anumite cursuri pentru a-și crea propriul traseu academic.
- Pentru susținerea tinerilor specialiști, în universități sunt create și funcționează *Centre de ghidare în carieră, incubatoare de afaceri etc.* pentru consilierea studenților privind situația și cerințele pieței muncii din Republica Moldova, stabilirea unor relații cu eventualii angajatori, obținerea unor abilități profesionale suplimentare. Au fost create și funcționează *Centre de orientare profesională / Centre de ghidare în carieră / Incubatoare de afaceri* în cadrul Universității de Stat din Moldova, Universității Tehnice a Moldovei, Academiei de Studii Economice din Moldova, Universității *Perspectiva – INT*; la Universitatea Academiei de Științe a Moldovei funcționează serviciul *Tutoriat și orientarea profesională* (6).

3. Deschiderea sistemelor de admitere și dimensiunea socială

Precum menționam mai sus, potrivit practicii anilor precedenți, se menține cota de 15 la sută din numărul total de locuri prevăzute în planul de înmatriculare cu finanțare bugetară, pentru anumite categorii defavorizate de candidați, inclusiv:

- a) copiii orfani și copiii rămași fără îngrijirea părinților, care au statut de copil orfan;
- b) copii cu gradul de dizabilitate sever sau accentuat;
- c) copii cu deficiențe fizice și senzoriale;
- d) copii ai căror ambii părinți sînt invalizi;

- e) copiii ai căror părinți au participat la acțiunile militare pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, în războiul din Afganistan sau la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl; militarii, participanți la operațiunile militare post-conflict cu caracter umanitar în Irak;
- f) copiii din familiile cu patru și mai mulți copii, aflați la întreținere;
- g) absolvenții școlilor din localitățile de est ale Republicii Moldova și din mun. Bender, care au studiat conform programelor de învățământ aprobate de Ministerul Educației al Republicii Moldova;
- h) copiii romilor;
- i) tinerii care au îndeplinit serviciul militar în termen.

Înscrierea la cota de 15 la sută se efectuează la solicitarea candidaților.

La cota de 15 la sută din numărul total de locuri prevăzute în planul de admitere cu finanțare bugetară, la înmatriculare s-a acordat prioritate, conform rigorilor stabilite, copiilor orfani și copiilor rămași fără îngrijirea părinților cu statut de copil orfan și copiilor cu gradul de dizabilitate sever sau accentuat. Înmatricularea la locurile rămase neacoperite la această cotă se face în ordinea descrescătoare a mediilor de concurs ale restului candidaților care s-au înscris la această cotă, indiferent de categorie.

Bursele. În funcție de performanțele obținute în activitatea academică, studenții sunt în drept să primească burse de studii din bugetul de stat atât studenții ciclului I, ciclului II, studii integrate, învățământ medical și farmaceutic admiși la studii pe bază **de buget**, cât și acei înmatriculați **pe bază de contract** cu achitarea taxei pentru studii (în conformitate cu *Regulamentul cu privire la modul și condițiile de acordare a burselor pentru studenții ciclul I, ciclul II, studii integrate, învățământ medical și farmaceutic din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ mediu de specialitate și secundar profesional și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar*, aprobat pde Guvern (9).

Plafonul de acordare a burselor de studii (inclusiv pentru studenții implicați în programe de mobilitate) este de **70 la sută** din numărul studenților înmatriculați la studii la învățământ cu frecvența la zi, conform planului de înmatriculare cu finanțare bugetară la fiecare specialitate /domeniu de formare profesională din fiecare instituție de învățământ superior.

Categorii de burse. Bursele se acordă conform categoriilor, precum urmează : *Categoria I*-pentru 10% din studenți, *Categoria II*-pentru 20% studenți și *Categoria III*-pentru 70% studenți și *Burse sociale* (oferite la cerere studenților din familii social vulnerabile).

Cuantumul burselor constituie pentru Categoria I – 840 lei; categoria II – 715 lei; categoria III – 660 lei, bursa socială – 440, pentru ciclul II, studii superioare de master -900 lei.

Totodată, **circa 600 mii lei** statul alocă anual pentru burse de merit pentru **52 de studenți** dintre cei mai performanți, care beneficiază lunar pe parcursul anului de studii de: **Bursa Republicii (1435 lei), Bursa Președintelui (1320 lei), Bursa Guvernului (1210 lei).**

Bursele sociale sunt destinate studenților care provin din familii social vulnerabile, acești studenți **având dreptul concomitent și la bursele de studii** în cazul în care dau dovadă de succese academice.

Cămine și infrastructură. Dintre facilitățile oferite studenților de către universități, este și aceea de a asigura nevoia de cazare a studenților din alte localități, care solicită acest lucru.

Actualmente, **toate instituțiile de învățământ superior de stat** sunt asigurate cu blocuri de studii și cămine. În total pe republică funcționează **75 de cămine** studentești în care sunt cazați cca **12 de mii de studenți și masteranzi**, asigurând aproximativ **80 la sută** din numărul total de solicitări. Mărimea taxei lunare pentru cazare achitate de studenți reprezintă **40 la sută** din costul real calculat: **de la 135 lei (Universitatea din Comrat) până la 485 lei (Universitatea Agrară de Stat din Moldova).**

Din banii acumulați au fost construite **complexe sportive** (Universitatea de Medicină și Farmacie "N.Testemițanu"), în curs de finalizare este complexul sportiv la Universitatea Pedagogică "I.Creangă"; la Universitatea Tehnică a Moldovei a fost fondat **TEKWILL** - Centrul de excelență în TIC. La Universitatea Agrară de Stat din Moldova au fost date în exploatare **noi laboratoare** de imunogenetică și siguranța alimentelor etc.

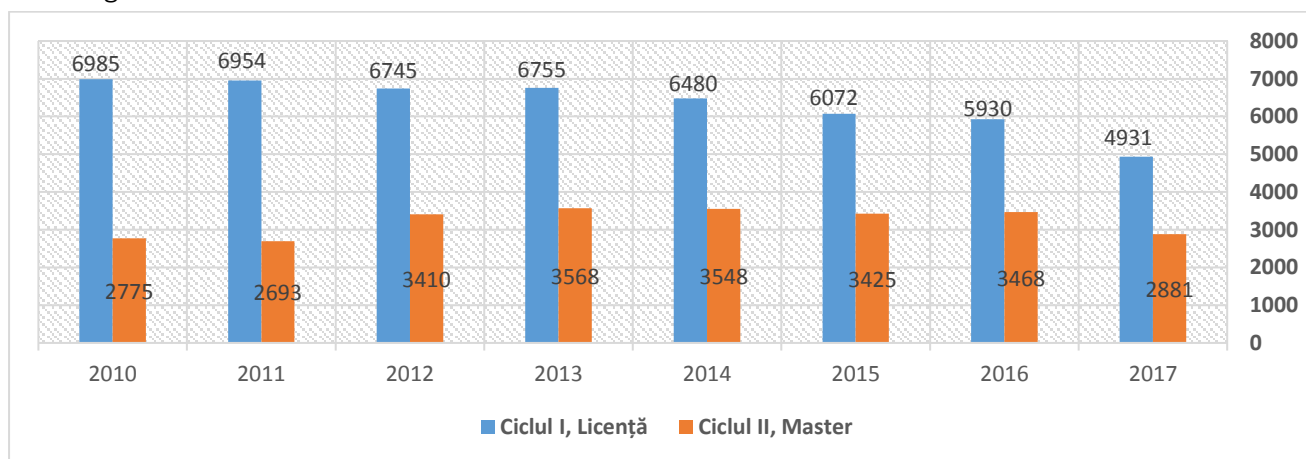
4. Suportul financiar și taxele de studii în învățământul superior

Anual, Guvernul Republicii Moldova acordă **cca 5000 de locuri bugetare** pentru ciclul I, studii superioare de licență la peste **170 de specialități** și cca **3000 de locuri finanțate** din bugetul de stat pentru ciclul II - master (cca **500 de programe**).

La alocarea locurilor bugetare pe domenii generale de studii se ține cont de prioritățile statului în susținerea formării profesionale inițiale în domeniile: învățământului pedagogic, agrar, medical, inginerie, tehnologii informaționale (1).

În contextul reducerii drastice a numărului de candidați pentru învățământul superior, implicit, **s-a redus substanțial și numărul de locuri finanțate din bugetul de stat**, după cum urmează:

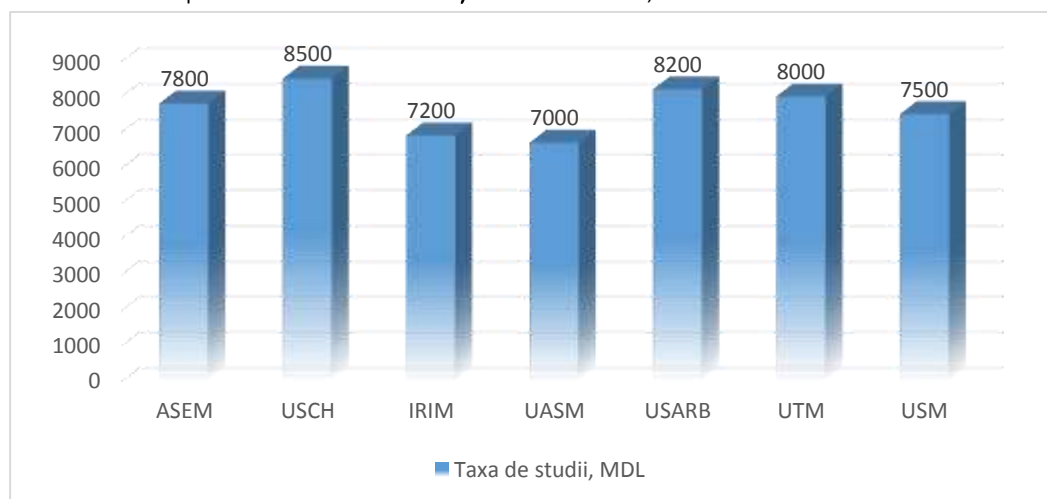
Figura 6.

Astfel, în medie la **10 mii** locuitori revin **185 studenți** din instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 210 în anul de studii 2016/17. În toate instituțiile de învățământ superior publice și private cetățenii pot face studii și în bază de contract cu achitarea acestora. Conform unui studiu (5) taxele de studii reprezintă sumele pe care un student trebuie să le achite pentru a urma un program de studiu, în cazul în care costurile nu sunt suportate de stat. Taxele de studii diferă de la un program de studiu la altul întrucât costurile pentru resursele care trebuiesc investite sunt diferite – de exemplu pentru un program de filologie este în principal nevoie de spații pentru dezbateri și cărți de specialitate, care sunt mai ieftine, în timp ce pentru un program la științe exacte sau inginerie este nevoie de materiale, utilaj, ustensile, care sunt mult mai costisitoare.

Pentru a avea o imagine clară a situației privind cunatumul taxelor de studii, mai jos sunt prezentate taxele de la diferite instituții de învățământ și la diverse specialități, taxe de studii stabilite de către Consiliile de dezvoltare strategică instituțională.

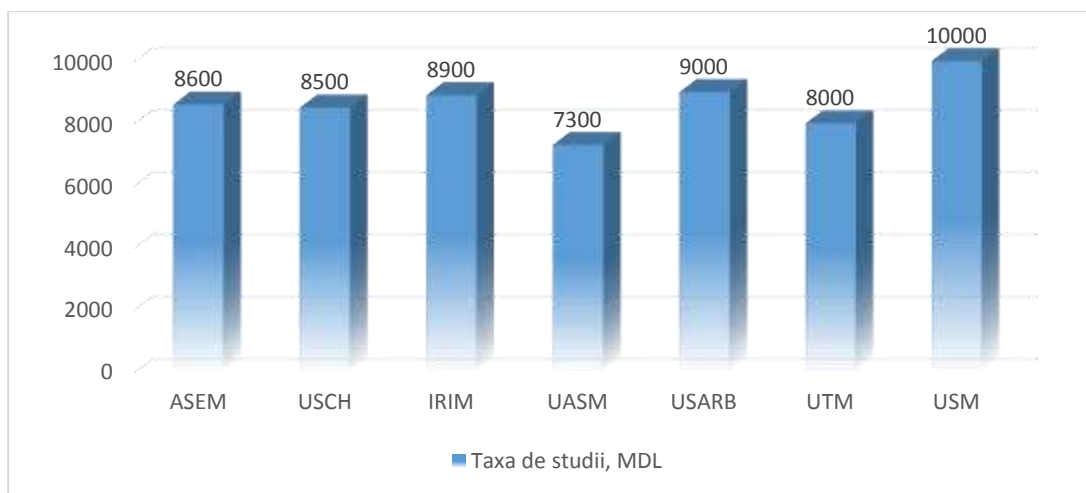
Figura 7. Taxele de studii la specialitatea **Business și Administrare**, anul de studii 2018-2019

Sursa: Site-urile web ale instituțiilor de învățământ superior

Conform graficului de mai sus, putem constata următoarea situație. La cele două universități regionale incluse în acest grafic (USCH și USARB), taxele pentru specialitatea *Business și Administrare* sunt cele mai mari. De asemenea, Universitatea Tehnică a Moldovei, care prin definiție are un profil tehnic, percepe o taxă mai mare decât Academia de Studii Economice, a cărui profil de bază este cel economic. La Universitatea Agrară pe de altă parte, poți să obții diploma de licență a acestei specialități achitând doar 7000 de lei sau cu 1000 de lei mai puțin decât la UTM.

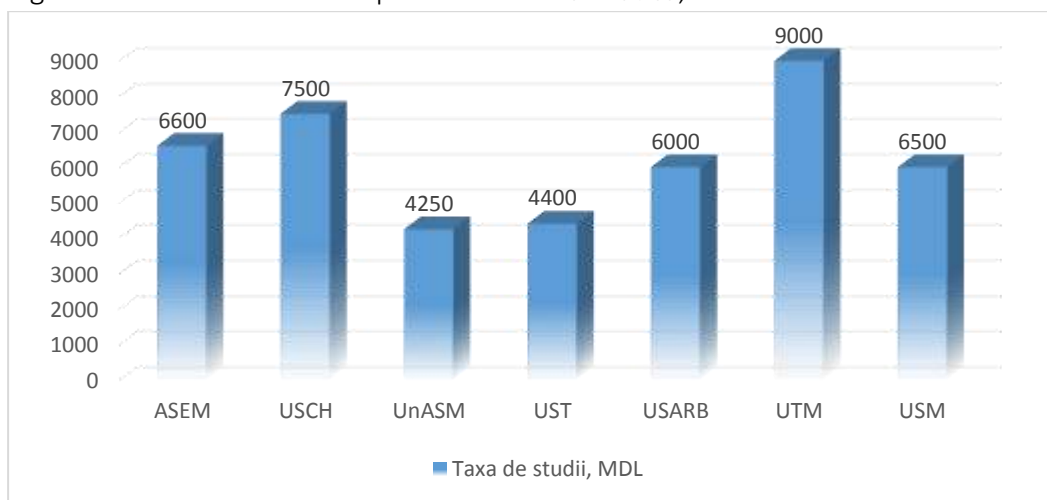
Figura 8: Taxele de studii la specialitatea **Drept**, anul de studii 2018-2019

Sursa: Site-urile web ale instituțiilor de învățământ superior

Taxele de studii pentru cei ce pledează pentru programe la **Drept** variază de la 7300 lei la Universitatea Agrară de Stat din Moldova (cea mai mică taxă) sau 10000 la Universitatea de Stat din Moldova (cea mai mare taxă). Diferența de 2700 lei nu este explicată pentru studenți, aceștia pornind de la principiul că taxa trebuie să acopere cheltuielile universității pentru oferirea acelui program.

Figura 9: Taxele de studii la specialitatea **Informatică**, anul de studii 2018-2019

Sursa: Site-urile web ale instituțiilor de învățământ superior

O diferență semnificativă se atestă și în cadrul specialității **Informatică**. Aici taxele de studii variază de la 4250 lei la Universitatea "D.Cantemir" până la 9000 lei la Universitatea Tehnică a Moldovei, diferență fiind mai mult decât dublă. Cu alte cuvinte, studenții pot plăti cu până la 4750 lei mai mult de la o universitate la alta, deși resursele investite sunt în general aceleași. Stabilirea taxelor de studii va putea fi coordonată doar după aprobarea unei metodologii de finanțare în învățământul superior per student și cu coeficienți de ajustare.

Cu toate acestea în instituțiile de învățământ superior sunt luate decizii de scutire de taxa de studii pentru diferite categorii de studenți, spre exemplu pentru cei care învață foarte bine și sunt din familii social vulnerabile (11).

5. Bune practici de îmbunătățire a procesului de recrutare a studenților și prevenire a retenției acestora

Creșterea ratei de cuprindere și a celei de retenție în învățământul superior sunt două obiective pentru a căror atingere sunt necesare măsuri și demersuri susținute, până acum neconvingător realizate (12).

Analiza mai multor informații de pe paginile web ale diferitor instituții de învățământ superior naționale și internaționale descriu activități care încurajează recrutarea viitorilor studenți, dar și prevenirea retenției acestora. Constatăm multe lucruri comune, care pot fi luate în calcul în următoarele procese de organizare a admiterii și înmatriculării viitorilor studenți. Multe din activitățile, care vor fi enumerate mai jos, sunt parte a **Strategiilor de dezvoltare instituțională**, precum și a Strategiilor de internaționalizare.

Astfel, universitățile:

- Includ în Strategiile de dezvoltare instituțională, precum și în Strategiile de internaționalizare obiective clare cu referire la recrutarea studenților;
- Participă cu activități de informare/diseminare a informațiilor despre programele de studii și condițiile de organizare a acestora în instituțiile de învățământ general/mediu de specialitate;
- Invită reprezentanți ALUMNI, dar și studenții de succes în vizitele din școli;
- Acordă suport academic noilor studenți pentru a se adapta la noul său statut în universitate;
- Creează parteneriate cu diverse școli pentru acordarea de mai bune servicii comunității;
- Oferă programe de studii în mai mult limbi de intruire etc.

Din șirul de activități, care facilitează recrutarea studenților la studii mai sunt:

- organizarea de concursuri pe teme concrete;
- susținerea lecțiilor publice pe subiecte de ordin general de către profesorii universitari;
- organizarea „Zilelor ușilor deschise” etc.

Web-ul și mass-media socială nu sunt doar un instrument esențial în recrutarea studenților, ci prin intermediul acestora poate fi accentuat cu exactitate acuratețea branding-ului universitar. Pe de altă parte, internetul poate răspândi și mesaje pozitive, după cum reiese din recente videoclipuri virale ale mai multor universități.

De-a lungul anilor, universitățile din întreaga lume, din America și Asia, au implementat diferite moduri de recrutare de noi studenți. Unele dintre ele au fost mai puțin eficiente, altele fiind o strategie de succes de recrutare a studenților.

Pentru a avea succes în eforturile de recrutare a studenților, universitatea trebuie să se uite nu numai la ceea ce au făcut alții cu succes, dar și să implementeze noi modalități creative de a angaja studenții și de a face să se îndrăgostească de universitatea respectivă.

Câteva recomandări, din experiența internațională, pentru atragerea și recrutarea studenților pot fi:

1. Crearea de videoclipuri virale (despre universitate, campus sau viața studențească).
2. Blogurile studenților sunt întotdeauna un instrument util pentru a construi credibilitatea în rândul studenților potențiali. În acest sens, universitățile ar putea să utilizeze canalele media sociale ale universității pentru a răspândi posturile din blog.
3. Informații despre salarii. Elevii de astăzi adesea caută informații și statistici, care arată că absolvenții universității pot obține un loc de muncă excelent și un salariu bun prin studierea unui program în universitatea dvs.
4. Organizarea de seminare Web de a recruta studenți. De exemplu, împreună cu anumite companii IT se poate organiza *O Zi Online Deschisă*, unde viitorii studenți pot participa la o sesiune interactivă pentru a obține mai multe informații despre universitate, despre caracteristicile programelor și despre procesul de admitere. Nu sunt necesare călătoriile și sunt foarte rentabile.
5. Ați alege o universitate bazată pe obținerea unui iPad gratuit? Aceasta a fost strategia unei universități din SUA. Aceasta a anunțat că va oferi gratuit iPad-uri Apple tuturor studenților înmatriculați și a funcționat. Dacă universitatea dvs. nu-și poate permite iPad-ul, există alte freebies mai ieftine, care ar putea funcționa cât mai bine. Utilizați-vă imaginația. Uneori cele mai simple idei generează cele mai bune rezultate!

Vorbind despre abandonul academic al studenților anului I mai multe studii relevă această problemă (12). Viața tinerilor adulți, atât în plan social, cât și a modalităților de a învăța, de a interacționa cu cadrele didactice etc. implică schimbări majore la trecerea de la viața liceală la cea academică. În același timp acest subiect este puțin investigat, fiind mai mult cercetată trecerea de la învățământul superior la piața muncii.

Această tranziție de la viața liceală la cea universitară este de multe ori intimidantă, foarte solicitantă pentru studenți, atât în plan personal (părăsirea familiei, gestionarea bugetului personal etc.), cât și în plan academic (trecerea de la activitatea organizată, ghidată, la luarea independentă a notițelor, munca în echipă, managementul timpului, studiu individual etc., absolvenții de liceu fiind foarte slab pregătiți în acest sens). Este suficient de complicat și pentru studenții care provin din mediul rural.

Se constată că principala dificultate pe care studenții o evidențiază este cea legată de "adaptarea la ritmul de învățare și la specificul învățământului superior".

Pentru aceasta sunt necesare programe adaptate de tehnici și abilități de învățare academică, ca și de o mai mare conștientizare a cadrelor didactice cu privire la dificultățile și problemele în învățare ale studenților, pentru a-i orienta și sprijini mai bine.

Adaptarea la viața studențească este strâns legată și de calitatea ofertei academice.

În concluzie, constatăm că sunt necesare servicii de consiliere privind cariera și parcursul academic. Mai multă atenție trebuie acordată legăturii universităților cu mediul preuniversitar pentru o consiliere academică adecvată, nu numai cu privire la realizarea unei opțiuni realiste, dar și cu privire la ceea ce înseamnă învățarea în universitate și viața de student în general.

Bibliografie

1. Hotărâre de Guvern nr. 649/2018 cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor pe specialități și domenii generale de studii, cu finanțare de la bugetul de stat, în instituțiile de învățământ superior pentru anul de studii 2018-2019 (Anexa nr.1, Anexa nr.2, Anexa nr.3, Anexa nr.4)
2. Ordin nr. 485/2018, privind REGULAMENTUL-CADRU privind organizarea admiterii în ciclul I – studii superioare de licență pentru anul universitar 2018 – 2019
3. Ordin nr. 821/2018, Cu privire la premianții olimpiadelor și a concursurilor republicane, anul de studii 2017-2018
4. Hotărâre de Guvern nr. 464/2015 Regulamentul cu privire la organizarea ciclului II - studii superioare de master
5. Taxele în învățământul superior din Republica Moldova, Studiu realizat de Consiliul național al Tineretului , Chișinău, 2017
6. Raportul de activitate al Ministerului Educației pentru anul 2016. Disponibil: http://www.edu.gov.md/sites/default/files/varianta_finala_raport_me_2016.pdf
7. Hotărâre de Guvern nr. 482/2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior
8. Hotărâre de Guvern nr. 1016/2017 cu privire la aprobarea Cadrului National al Calificărilor
9. Hotărâre de Guvern nr. 1009/2006 cu privire la cuantumurile burselor, altor forme de ajutoare sociale pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ mediu de specialitate, secundar profesional și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar

10. Hotărâre de Guvern nr. 74/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind funcționarea căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat
11. Hotărâre de Guvern nr. 125/2001 cu privire la scutirea de plata taxei de studii a studenților și elevilor instituțiilor de învățământ superior și mediu de specialitate de stat înmatriculați pe bază de contract
12. European Commission (2014) Modernisation of Higher Education in Europe: Access, Retention and Employability. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. DOI:10.2797/72146
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_en.php